

Posudek bakalářské práce Aleny Kotšmíkové Romány deziluze a zrání

Bakalářská práce Aleny Kotšmíkové věnovaná třem románům Viléma Mrštíka, Antonína Sovy a Fráni Šrámka představuje tři romány modernismu a srovnává je, využívajíc optiku teorie Daniely Hodrové a některých dalších teorií vyprávění. Práce se soustřeďuje na analýzu narativů a zároveň se pokouší vyvodit z analýz stylové a poetické charakteristiky, které romány vřazují k specifickým směrům konce 19. a počátku 20. Století.

Klíčem jak je zřejmé z názvu práce je proces deziluze hlavního hrdiny, která se promítá do způsobu výrazně personalizované narace. Ta do sebe vtahuje ostatní postavy, prostor i čas. Je proto škoda, že studentce někdy nezdažilo udržet vědomí tohoto vyhoceného subjektivismu a občas s podivem hodnotí chování hlavního hrdiny. Doslovuje, co udělal hrdina špatně a pokouší se nalézt východisko za hrdinu, ale často mimo logiku textu. Tak hodnotí zvláště vztahy k ženám či osmělost hrdiny. Postavy tak překvapivě vypadávají z celkové struktury románu a jejich hodnocení je bohužel naivní. (např. Hodnocení nepoddajnosti a aktivitě Jeníka ze Stříbrného větru v protikladu k pasivitě a melancholii Iova a Jordána: „...Deziluzi z boha řeší tím, že se proti němu vzbouří, začne vyznávat jako boha zemi. Špatný zážitek z prvního sexu si vylepšuje tak, že se vyspí s prostitutkou.) Autorka se snaží uvědomit, že jde o fikční svět, kde vše podléhá jedinečné významové a stylové gestaci, která se projevuje na všech úrovních textu. Ale tato snaha je marná ve chvíli, kde zcela vážně označuje stylotvorné prostředky, které formují naraci, které prohlubují a „ozvlášťňují“ poněkud jednoduchý syžet jako básnickovy (zde Sovovy) „podivné libůstky“ (str. 49). Toto svědčí určitě nepochopení jednoty textu. Studentka také není schopna právě v pasážích, kdy se jedná o analýzu detailů a sugestivních popisů, který jsou vlastně klíčové pro Iuvův román, ani dobře použít sekundární literaturu. Dobře zvolená studie Jana Mukařovského o vizualitě secesního básnického stylu Mezi poesíí a výtvarnictvím je aplikovaná zcela mechanicky a jaksí náhodně. V uvádění takovýchto míst by bylo možno pokračovat. Vybraný problém je tu uveden pouze jako příklad, jev se opakuje v textu častěji a týká se i užívání klíčové teorie Daniely Hodrové o románu ztracených.

V celku je však třeba ocenit snahu analyzovat, porozumět a vyložit, i když se to ne vždy daří.

Práci tedy doporučuji k obhajobě.

Libuše Heczková